

УДК 336.64

DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/37.8>

Римар О.Г.

кандидат економічних наук, доцент

Нововолинський навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

Західноукраїнського національного університету

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2273-1157>

ФІНАНСОВО-ІНВЕСТИЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ ЯК ОСНОВА ТРАНСФОРМАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Повномасштабне військове вторгнення росії в Україну у 2022 році спричинило глибокі структурні деформації національної економіки, зокрема у сфері інвестиційної діяльності. Руйнування інфраструктури, втрата частини промислових потужностей, порушення логістичних ланцюгів, а також підвищений рівень макроекономічної невизначеності суттєво ускладнили процес залучення як внутрішніх, так і зовнішніх інвестицій. У цих умовах надзвичайно актуальним постає питання формування нової моделі інвестиційного розвитку, яка відповідала б сучасним викликам і водночас була б інтегрованою у глобальну економічну систему. Аналіз сучасної динаміки інвестиційних інтересів свідчить про зростання зацікавленості міжнародних партнерів у фінансовій підтримці відновлення України через інструменти прямого інвестування, гарантійних механізмів, грантових програм і стратегічного співробітництва. Таким чином, дослідження особливостей формування нової моделі інвестиційного розвитку в Україні на тлі збройного конфлікту є не лише науково значущим, а й практично необхідним кроком до забезпечення сталого економічного зростання та ефективного післявоєнного відновлення.

Ключові слова: інвестиційна діяльність, поствоєнне відновлення, інвестиційно-фінансові інструменти, економічна ефективність, ринкова вартість, стратегія, економічні ризики.

Постановка проблеми. В умовах воєнного сьогодення вітчизняна економіка знаходиться в кризовому дотаційному стані. Так, з однієї сторони, інвестування є тим самим інструментом фінансової підтримки, важелем стабілізації та розвитку для економіки, промислового сектору, однак затяжні і тривалі воєнні дії на території країни блокують надходження приватних інвестиційних коштів до України, що пов'язано з великим ризиком непередбачуваних обставин для закордонних інвесторів. Водночас, усередині країни спостерігається поступова адаптація бізнесу до нових реалій, зокрема через диверсифікацію діяльності, інтернаціоналізацію операцій та активізацію участі у транскордонних М&А-угодах. Умови війни стимулюють трансформацію інвестиційної політики держави в напрямі створення сприятливого регуляторного середовища, інституціонального страхування ризиків та стратегічного партнерства з приватним капіталом.

Ефективне залучення міжнародних інвестицій, грантів, кредитів в економіку України допомагає всіляко реалізувати стратегічні ініціативи та підтримати вітчизняний бізнес. З іншої сторони для міжнародних партнерів – це доступ до нових ринків та сегментів, що будуть формуватися в період відбудови країни, та висока потенційна прибутковість у середньо- та довгостроковій перспективі. Тому своєчасним в таких умовах є розробка реальної стратегії залучення інвестицій в державу та забезпечення гаранту отримання стабільних доходів обом сторонам інвестиційного процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інтереси іноземних інвесторів, їх пріоритети, інструменти

та тренди стимулювання іноземного капіталу у період воєнних подій в Україні, динаміку залучення прямих іноземних інвестицій у вітчизняну економіку, інвестиційні ризики, загрози та механізми страхування досліджували велика плеяда вітчизняних науковців, зокрема: О. М. Шубалий [1, с. 50–55], Т.В. Пісецька [2, с. 175–183] у своїх працях аналізують поведінку, зміну економічних настроїв та реакцію європейських інвесторів в період воєнних подій в Україні, З. Я. Шацька, М. М. Козловець [2, с. 24–29] зосереджують свої дослідження на аналізі стану та майбутніх перспективах іноземного інвестування у вітчизняну економіку, прозорості регуляторного середовища, захисті прав інвесторів та надійності судової системи. В.В. Панченко, А.В. Матвєєва [4] спрямовують свою увагу на комплексній оцінці ризиків для інвесторів, підкреслюють роль прямих іноземних інвестицій в період поствоєнного відновлення, праці учених Н. Гусєвої, О. Німця [5, с. 199–214] присвячені аналізу та формування державної інвестиційної політики в умовах війни, науковці досліджують механізми гарантій та страхування ризиків. Н.С. Орлова, Т.В. Максимова [6, с. 64–69] окреслюють практичні та наукові рекомендації щодо захисту інвестицій, акцентуючи увагу на критичній необхідності цифровізації інвестиційного клімату. При цьому М. М. Вакулич [7, с. 76–86] основний вектор своїх досліджень спрямовує на моніторинг та гнучку зміну інвестиційного клімату України в умовах війни. Однак, на сьогодні все ще не вирішеними залишаються окремі питання щодо формування стійкого, прозорого та конкурентного інвестиційного

клімату на основі впровадження ефективних та дієвих фінансово-інвестиційних інструментів, що має стати фундаментом для довгострокової стабільності країни та інтеграції у глобальні фінансові ланцюги.

Метою статті є здійснення аналізу та оцінки впливу фінансово-інвестиційних інструментів на формування оновленої вітчизняної інвестиційної політики та пост воєнне відновлення економіки України, а також узагальнення стратегічних підходів щодо оптимізації вітчизняного інвестиційного клімату в контексті функціональної взаємодії з державними інституціями.

Виклад основного матеріалу дослідження. Воєнні дії, що тривають на території України, чинять суттєвий деструктивний вплив на стан національної економіки. Значна частина промислових об'єктів зазнала руйнувань унаслідок ракетних обстрілів, інші підприємства втрачено через розміщення на тимчасово окупованих територіях, контрольованих державою-агресором. Частина бізнес-структур була змушена зупинити свою діяльність через порушення логістичних ланцюгів та неможливість реалізації продукції. У результаті, економіка України перебуває у глибокій кризі та потребує зовнішньої підтримки для забезпечення стабільного функціонування й виконання соціальних зобов'язань перед громадянами, зокрема щодо своєчасної виплати пенсій, заробітної плати працівникам бюджетної сфери та інших соціальних трансфертів. Також є значна довгострокова потреба фінансування ключових галузей, що забезпечують життєдіяльність країни, однак інвестиції у такій перспективі є недосяжною ціллю.

Попри значну фінансову допомогу з боку країн-партнерів, яка надається у формі довгострокових кредитів, доцільним видається посилення інвестиційної діяльності в усіх секторах економіки. Саме інвестиції є дієвим інструментом для післявоєнного відновлення та сталого розвитку України.

З початком повномасштабної агресії росії у лютому 2022 року інвестиційний клімат в Україні зазнав суттєвого погіршення. У 2021 році країна залучила \$7,3 млрд прямих іноземних інвестицій (ПІІ), тоді як наприкінці 2022 року цей показник став від'ємним (-\$328 млн), що свідчить про катастрофічний відтік капіталу з країни [5].

Упродовж 2024 року надходження прямих іноземних інвестицій становило лише \$3,3 млрд, що на \$1,2 млрд менше, ніж у 2023-му. При цьому близько 72 % цих інвестицій – реінвестиції від компаній, що вже працювали в Україні до війни. Обсяг акумульованого ПІІ знизився до \$54,6 млрд (на 17 % менше в порівнянні з докризовим 2021 роком).

Початок 2025 року характеризувався подальшим падінням – лише \$351 млн ПІІ у січні-лютому (у 3,3 рази менше за аналогічний період 2024 року [6]).

Згідно прогнозів фінансових експертів, що до моменту підписання будь-якого мирного договору інвестиційний клімат в Україні буде знаходитися у негативній зоні. Однак варто зауважити, що без прямих іноземних інвестицій неможливим буде післявоєнне відновлення країни, при цьому останні вимагатимуть твердих гарантій безпеки.

Інвестиційна ситуація в Україні на фоні геополітичної невизначеності і нестабільності все ж таки керована, адаптивна і демонструє певну стійкість, адже

український бізнес продовжує брати участь в угодах на українських ринках, так і за кордоном, хоча іноземні інвестори не поспішають заходити в країну, та очікують більш чітких сигналів, перш ніж повністю зайти на український ринок.

Не зважаючи на загальне погіршення інвестиційного фонду, залишається до країни інтерес з боку країн Північної Америки, ЄС та держав Близького Сходу. За даними KPMG Ukraine, ще в 2024 році понад 25 % угод злиття і поглинання були іноземними, забезпечуючи понад 50 % обсягу угод за вартістю, а отже і впливання капіталу в економіку [1].

Попри триваючу повномасштабну війну, український бізнес демонструє ознаки зростання, зокрема завдяки стратегіям диверсифікації та міжнародної експансії. Такі тенденції сприяють збереженню економічної активності та формуванню потенціалу для післявоєнного відновлення. Одним із ключових чинників активізації внутрішнього інвестиційного ринку є акумулювання капіталу українськими компаніями в процесі злиття і поглинання, що вказує на зростання зацікавленості у пошуку нових інвестиційних можливостей.

Основним доступним інвестиційним інструментарієм для вітчизняних підприємств, є як традиційні джерела, так і спеціалізовані механізми, використання яких синхронізовано з поточними реаліями. До таких належать:

1. Прямі іноземні інвестиції, що є одним із ключових інструментів для капіталовкладень у виробничі потужності, інфраструктуру та інноваційні сектори. Пріоритет у інвестуванні надається стратегічним галузям – агропромисловості, ІТ, відновлюваній енергетиці, оборонно-промисловому комплексу. Іноземні партнери часто використовують механізми страхування воєнно-політичних ризиків (MIGA, DFC, українське ЕКА), що забезпечує базовий рівень довіри до українського ринку.

2. Інструменти змішаного фінансування (blended finance) представляють собою поєднання державних, донорських та приватних коштів, що спрямовані на мінімізацію інвестиційних ризиків: гарантії (від USAID, IFC); субсидовані кредити; грантове співфінансування (від ЄБРР, ЄІБ, Українського фонду стартапів); інвестиційні фонди (Reconstruction Investment Fund від США)[7].

3. Державна підтримка через механізми «інвест-няні» (інвестиційна няня). Така допомога регулюється відповідно до Закону України «Про державну підтримку інвестиційних проєктів», держава надає підтримку проєктам вартістю понад 12 млн євро із створенням щонайменше 10 робочих місць. У межах цієї програми держава забезпечує використання податкових пільг, забезпечує доступ до інфраструктури, надає закріпленого державного менеджера проєкту та гарантує компенсацію частини витрат інвестора.

4. Платформи краудфандингу та краудінвестингу – новітні цифрові інструменти, особливо активні в ІТ, креативних індустріях та екологічних проєктах. Через такі платформи як Startup. Network або SPHERA, малі та середні підприємства мають змогу залучати кошти від приватних інвесторів без посередництва банків або венчурних фондів [4].

5. Кредитні інструменти для малих та середніх підприємств включають у себе пільгове кредитування (програма «Доступні кредити 5-7-9 %»), програма з підтримки фінансування інвестиційних проєктів МСП, яку релізує Фонд розвитку підприємництва, кредитні лінії від міжнародних організацій (EBRD, GIZ, KfW тощо).

6. Інституційні інвестори та біржові інструменти превалюють на вітчизняному фондовому ринку. Хоча український фондовий ринок поки перебуває в занепадом латентному стані, окремі підприємства використовують облігації внутрішньої державної позики (ОВДП) як інструмент короткострокового залучення коштів та корпоративні облігації для фінансування інвестиційних проєктів.

7. Інноваційні інструменти, хоча не досить популярні в Україні, однак з'являються перші приклади застосування зелених облігацій (green bonds); соціальне імпакт-інвестування (impact investing) та використання механізмів ESG-фінансування для екологічно й соціально орієнтованих компаній [2].

Роль усіх цих інвестиційних інструментів значна і конструктивно впливає на усю фінансову систему країни, виконуючи багатофункціональну роль (табл.1). Першочергово це мобілізація фінансових ресурсів, тобто залучення капіталу для запуску нових виробництв, модернізації основних фондів, розширення ринків збуту. По-друге через них відбувається зниження ризиків через призму використання гарантійних, страхових та партнерських механізмів.

По-третє інвестиційні інструменти посилюють конкурентоспроможність через доступ до інновацій, нових технологій та міжнародної співпраці. По-четверте формують позитивний імідж підприємства, а участь у проєктах із державною або міжнародною підтримкою сприяє зростанню довіри з боку клієнтів і партнерів. По-п'яте підвищують ринкову вартість бізнесу, адже завдяки структурованим інвестиціям, підприємства можуть готуватися до IPO або M&A-угод (злиття та поглинання).

Вагомою підтримкою для України є міжнародна інвестиційна ініціатива у відновленні України. У межах стратегії економічного залучення до післявоєнного

відновлення України польські компанії активно подають заявки на участь у спеціальній програмі фінансування, що реалізується через Банк державного розвитку Польщі (Bank Gospodarstwa Krajowego, BGK) [3]. Йдеться про надання пільгових кредитів для реалізації інвестиційних проєктів у сфері реконструкції та модернізації інфраструктури України, зокрема у таких галузях, як дорожнє будівництво, енергетичні мережі та промислові об'єкти. Загальний бюджет програми становить 250 млн польських злотих (еквівалентно близько 55,25 млн доларів США). Максимальний розмір одного кредиту – до 10 млн злотих зі ставкою 2 % річних. Польська енергетична компанія Unimot інвестує 400000 польських злотих (понад \$110000) у новостворену компанію PZL Defence, яка буде спеціалізуватися на розробці та виробництві БПЛА і антидронових систем [6].

У межах реалізації інноваційного проєкту передбачається організація виробництва безпілотних літальних апаратів цивільного призначення з подальшим розширенням номенклатури до військових БПЛА та систем протидії дронам, що використовуватимуться для захисту об'єктів критичної інфраструктури. Крім того, на базі підприємства PZL Defence планується створення науково-дослідного центру (R&D), функціональне призначення якого охоплює розроблення розвідувальних безпілотних платформ, дронів-перехоплювачів, ударних БПЛА типу «камікадзе», а також високотехнологічних антидронових систем [2].

Також Україна веде переговори зі Словенією щодо реалізації спільних проєктів у сфері житлово-комунального господарства, зокрема у прифронтових регіонах. Основні напрямки співпраці спрямовані на покращення систем водопостачання, підвищення енергоефективності та розвиток комунальної інфраструктури. Крім того, передбачено участь словенських компаній у відбудові пошкодженого житлового фонду, впровадженні рішень у сфері відновлюваної енергетики та управлінні відходами. На сьогодні Словенія вже реалізує відповідні ініціативи у Харківській, Житомирській та Миколаївській областях, зокрема – шляхом залучення до будівництва медичних установ.

Таблиця 1 – Види міжнародної участі у фінансово-інвестиційній політиці України

Вид інструменту	Функціональна особливість	Сфери використання	Вплив на інвестиційну політику
Прямі іноземні інвестиції (ПІІ)	Створення, або придбання підприємств, часток, активів	Промисловість, ІТ, агросектор, транспортна, енергетична, цифрова інфраструктури	Стимулювання економічного зростання, створення робочих місць
Портфельні інвестиції	Купівля цінних паперів (акцій, облігацій)	Фондовий ринок, банківський сектор	Підвищення ліквідності ринку, розвиток фінансових інститутів
Кредити міжнародних фінансових інститутів	МВФ, Світовий банк, ЄБРР	Макроекономічна стабільність, інфраструктурні проєкти	Підтримка реформ, фінансування бюджету, модернізація секторів економіки
Гранти та технічна допомога	Безповоротна фінансова допомога	Енергетика, екологія, освіта, держуправління	Посилення потенціалу державних інституцій, трансфер знань
Інструменти гарантування інвестицій	Страховання ризиків (MIGA, OPIC)	Ризикові сфери — відновлення, війна, нові ринки	Захист інвесторів, залучення інвестицій у нестабільних умовах
Угоди про захист інвестицій	Двосторонні та багатосторонні договори	Усі сектори економіки	Створення сприятливого правового середовища для інвесторів

Джерело: сформовано автором

У рамках підтримки України, Японія підтвердила намір продовжити фінансування України в межах Проєкту екстреного відновлення та реконструкції до 2027 року. Серед пріоритетних напрямків співпраці окреслено забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб, розвиток безбар'єрного середовища, утилізація будівельних відходів, відновлення об'єктів транспортної інфраструктури та підтримка енергетичного сектору. Також Японія надала кредити та гранти через IBRD [3].

У свою чергу стратегічна ініціатива США у сфері зовнішніх інвестицій передбачає розширення мандату DFC. У 2025 році уряд Сполучених Штатів Америки ініціював масштабне розширення повноважень Міжнародної фінансової корпорації розвитку U.S. International Development Finance Corporation, (DFC) з потенційним збільшенням обсягу доступного фінансового ресурсу до 250 млрд доларів США. Ця ініціатива має системне значення для міжнародної інвестиційної політики США та позиціонується як інструмент стратегічного впливу на глобальні економіки, зокрема – на відновлення України. Розширення інвестиційного мандату означає, що DFC отримує дозвіл здійснювати не лише проєкти у традиційних галузях розвитку (інфраструктура, охорона здоров'я, малі та середні підприємства), а й інвестувати у військово-промисловий комплекс, стратегічні сектори (енергетика, критична інфраструктура), цифрову трансформацію та кібербезпеку, мінеральні ресурси (особливо у межах угоди про корисні копалини між США та Україною). Ресурсна угода між США та Україною передбачає створення інвестиційного фонду для спільного управління Україною та США, наповнюваного доходами від нових ліцензій на видобуток корисних копалин в Україні. Згідно угоди США можуть вносити кошти або надавати військову допомогу, а Україна зобов'язується вносити 50 % доходів державного бюджету від нових ліцензій, а також при можливості робити додаткові внески. При цьому угода містить механізм, який дозволяє оплачувати військову допомогу США майбутніми прибутками фонду у безвідсотковому форматі.

До основних інструментів підтримки від США входять: прямі інвестиції у вигляді equity та mezzanine-кредитування; політичне й воєнне страхування інвесторів (risk mitigation tools); кредитні гарантії та державні субсидії; спільні фонди з країнами-партнерами (Reconstruction Investment Fund в Україні).

Не залишається осторонь і Канада, яка активно залучена до форумів та активно веде пошук бізнес-партнерів для участі у відновленні України через ReBuild Ukraine Conference 2025 [1].

Більше 30 країн, включаючи Канаду, Польщу, Норвегію, Данію, Фінляндію, Чехію, Словенію, Естонію, Литву, Швецію, Італію, Францію, Нідерланди та Великобританію, підписали Joint Declaration of Support for the Recovery and Reconstruction of Ukraine, підтвердивши зобов'язання щодо фінансової, гуманітарної й реконструкційної допомоги. Усі ці країни конструктивно працюють та планують стимулювати інвестиційну активність в Україні у після воєнні роки, шляхом створення сприятливого інституційного середовища, розширення механізмів страхування ризиків та підтримки програм структурних реформ, зокрема у контексті інтеграції України до Європейського Союзу [7].

Зазначені ініціативи засвідчують зростаючу зацікавленість міжнародних партнерів у практичному залученні до процесів відновлення України, а також формування інституційно-фінансових механізмів підтримки з урахуванням регіональної специфіки та соціально-економічних викликів.

Не менш важливою є активізація інвестиційного клімату за участі держави у формі інституційної відповіді на виклики війни. Участь держави в активізації інвестиційного клімату в цей період набуває стратегічного характеру, передбачаючи впровадження інституційних, правових та фінансових інструментів.

Один із ключових напрямків таких заходів – запровадження інструментів страхування воєнних і політичних ризиків. Україна через Експортно-кредитне агентство (ЕКА) запустила програму гарантування інвестицій у межах державного партнерства з міжнародними структурами (DFC, MIGA, Bpifrance). Такі механізми суттєво знижують бар'єри для приватного іноземного капіталу, особливо в інфраструктурному та промисловому секторах.

На сучасному етапі уряд України продовжує впровадження реформ, спрямованих на підвищення прозорості інвестиційних процедур; впровадження електронних послуг для інвесторів; усунення зайвих адміністративних бар'єрів для реєстрації підприємств; удосконалення законодавства щодо державно-приватного партнерства.

Особливої актуальності набувають зусилля у сфері реформи судової системи, захисту прав власності та боротьби з корупцією – саме ці фактори визнаються міжнародними інвесторами як критично важливі. Також Україна розпочала процес інтеграції ESG-підходів (екологічні, соціальні та управлінські критерії) у систему оцінювання інвестиційних проєктів. Це відповідає очікуванням інституційних інвесторів, які дедалі більше орієнтуються на сталий розвиток. Передбачено стимулювання «зелених» інвестицій, проєктів у сфері енергоефективності, відновлюваної енергетики та циркулярної економіки [4].

Позитивним є і те, що Україна продовжує розбудову інституційної структури інвестиційної сфери, зокрема UkraineInvest – національний офіс із залучення та супроводу інвесторів; Офіс «інвестяні» – реалізація Закону «Про державну підтримку інвестиційних проєктів зі значними інвестиціями»; Державні банки розвитку (частково через Укрексімбанк) беруть участь у фінансуванні проєктів через механізми співфінансування. Також в умовах війни формується практика регіонального інвестиційного планування. Пріоритет надається регіонам із нижчим рівнем загроз, відбудові логістичних вузлів і транспортної інфраструктури, створенню індустріальних парків і технопарків із пільговими умовами [5].

Крім того, держава бере активну участь у координації проєктів у межах міжнародних програм (UIF, Reconstruction Fund), забезпечуючи відповідність планів розвитку національним цілям і стандартам ЄС.

Таким чином, дієві кроки української держави, незважаючи на війну, спрямовані не лише на збереження інвестиційного потенціалу, а й на формування його якісно нової моделі. Посилення інституційної спроможності, підвищення прозорості та розширення

партнерства із приватним капіталом створюють підґрунтя для майбутнього зростання й післявоєнної модернізації економіки.

Висновки. У контексті затяжної воєнної агресії та глобальних геополітичних зрушень інвестиційна політика України зазнала суттєвих трансформацій, набувши нового стратегічного виміру. Попри загрозу безпеку ситуацію, українська економіка демонструє ознаки адаптивності та відновлення завдяки консолідації зусиль держави, міжнародних партнерів і приватного сектору. Станом на 2024–2025 роки вектор інвестиційної політики поступово зміщується від короткострокових антикризових заходів до системного залучення капіталу в ключові сектори економіки, передусім у відновлення інфраструктури, енергетику, цифрову трансформацію, оборонну промисловість та високотехнологічне виробництво.

Активна участь країн G7, Європейського Союзу, США, Японії, Канади, Польщі, Словенії та інших партнерів формує багаторівневу модель фінансування, в якій поєднуються інструменти грантової підтримки, пільгового кредитування, прямого інвестування та механізмів страхування ризиків. Такі ініціативи, як Ukraine Investment Framework, Reconstruction

Investment Fund, European Flagship Fund, а також мандати міжнародних фінансових установ (DFC, ЄБРР, ЄІБ, ІКА) створюють основу для підвищення інвестиційної привабливості України в середньо- та довгостроковій перспективі.

Важливою характеристикою нового інвестиційного ландшафту є зростання ролі транснаціонального злиття і поглинань, інституціоналізація програм підтримки приватного сектору, створення R&D-центрів і залучення іноземних компаній до стратегічних проєктів. Водночас внутрішні економічні агенти демонструють зростання капіталізації, розширення на зовнішні ринки та адаптацію до сучасних форм фінансування, що засвідчує поступову структурну перебудову економіки.

Таким чином, інвестиційна політика України в умовах війни та пост воєнного відновлення стає ключовим інструментом економічної стабілізації, відновлення виробничого потенціалу та інтеграції до європейського економічного простору. Подальше формування стабільного інвестиційного клімату потребує глибших структурних реформ, інституційної прозорості, судової незалежності та розширення практики державно-приватного партнерства.

Список використаних джерел:

1. Шубалий О. М. Аналіз поведінки європейських інвесторів під час війни в Україні. *Економічний форум*. 2023. № 1(4). С. 50–55.
2. Пісєцька Т.В. Тенденції залучення іноземних інвестицій в економіку України в умовах воєнного стану. *Вісник Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича. Серія «Економічні науки»*. 2023. Т. 27, № 3–4. С. 175–183.
3. Шацька З.Я., Козловець М.М. Сучасний стан та перспективи розвитку іноземних інвестицій в Україні. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2024. № 7–8(278–279). С. 24–29.
4. Панченко В.В., Матвєєва А.В. Економіко-правові аспекти міжнародного регулювання іноземного інвестування. *Аналітично-порівняльне правознавство: електронне наукове видання*. 2023. № 3. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018>. 2023.03.20 (дата звернення: 29.07.2025).
5. Husieva N., Niemets O. Investment policy of Ukraine during full-scale war: immediate measures and future perspectives. *Visnyk of V. N. Karazin Kharkiv National University, series "Geology. Geography. Ecology"*, 2024. № 60. P. 199–214.
6. Орлова Н. С., Максимова Т. В. Механізм організації системи моніторингу інвестиційної політики сталого розвитку в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 1. С. 64–69.
7. Вакулич М. М. Моніторинг інвестиційного клімату економіки України. *Економічний Нобелівський вісник*. 2014. № 1 (7). С. 76–86.

References:

1. Shubalii O. M. (2023) Analiz povedinky yevropeyskykh investoriv pid chas viiny v Ukraini [Analysis of the behavior of European investors during the war in Ukraine]. *Economic Forum*, no. 1(4), pp. 50–55.
2. Pisetska T. V. (2023). Tendentsii zaluchennia inozemnykh investytsii v ekonomiku Ukrainy v umovakh voiennoho stanu [Trends in attracting foreign investment into the Ukrainian economy under martial law]. *Bulletin of the Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University. Series "Economic Sciences"*, vol. 27, no. 3–4, pp. 175–183.
3. Shatska Z. Ya., Kozlovets M. M. (2024). Suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku inozemnykh investytsii v Ukraini [Current status and prospects for the development of foreign investments in Ukraine]. *Formation of market relations in Ukraine*, no. 7–8(278–279), pp. 24–29.
4. Panchenko V. V., Matvieieva A. V. (2023). Ekonomiko-pravovi aspekty mizhnarodnoho rehuliuвання inozemnoho investuvannya [Economic and legal aspects of international regulation of foreign investment]. *Analytical and Comparative Law: Electronic Scientific Publication*. no. 3. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018>. 2023.03.20 (accessed July 29, 2025).
5. Husieva N., Niemets O. (2024). Investment policy of Ukraine during full-scale war: immediate measures and future perspectives. *Visnyk of V. N. Karazin Kharkiv National University, series "Geology. Geography. Ecology"*, no. 60, pp. 199–214.
6. Orlova N. S., Maksymova T. V. (2016). Mekhanizm orhanizatsii systemy monitorynhu investytsiinoi polityky staloho rozvytku v Ukraini [Mechanism for organizing a system for monitoring sustainable development investment policy in Ukraine]. *Investments: practice and experience*, no. 1, pp. 64–69.
7. Vakulych M. M. (2014). Monitorynh investytsiinoho klimatu ekonomiky Ukrainy [Monitoring the investment climate of the Ukrainian economy]. *Economic Nobel Bulletin*, no. 1(7), pp. 76–86.

Rymar Olha*Novovolynsk Educational and Scientific Institute of Economics and Management
The Western Ukrainian National University*

FINANCIAL AND INVESTMENT INSTRUMENTS AS THE BASIS FOR THE TRANSFORMATION OF THE INVESTMENT ENVIRONMENT IN UKRAINE IN THE CONTEXT OF WAR

The relevance of this study is driven by the profound transformational shifts in Ukraine's economy caused by the armed aggression of the Russian Federation. Under such conditions, the urgent task is to design an effective model of investment development capable of adapting to wartime realities and ensuring economic stabilization and post-war recovery. The purpose of this article is to conduct a comprehensive study of the role of financial and investment instruments in modernizing Ukraine's investment policy during the war, as well as to develop practical approaches for attracting international capital aimed at restoring critical infrastructure and supporting key sectors of the national economy. The study applies system-based, structural-functional, comparative, institutional, and economic analysis methods. Particular attention is given to evaluating the dynamics of foreign direct investment (FDI), the role of government support, and the deployment of modern investment tools such as the "investment nanny" mechanism, blended finance, political risk insurance (MIGA, DFC), and crowdfunding platforms. The findings reveal that, despite the ongoing security crisis, Ukraine demonstrates notable adaptability in its investment environment, while the private sector remains active through M&A deals, digital transformation, and international market expansion. The research emphasizes international support initiatives such as the Ukraine Investment Framework, the Reconstruction Investment Fund, DFC programs, and the participation of Poland, Slovenia, Japan, and Canada in financing reconstruction efforts. The authors argue that strategic partnerships with international financial institutions and transnational corporations are essential to shaping a new investment model for Ukraine. The practical value of the study lies in identifying specific policy directions to stimulate the national investment climate, expand investor support tools, and create conditions for sustainable long-term growth and integration into the European economic space. In particular, the paper outlines steps for building a resilient financial system, enhancing risk insurance frameworks, synchronizing donor resources with national priorities, and supporting green and innovation-driven investments in energy, infrastructure, and defense-related industries.

Keywords: investment activity, post-war recovery, financial and investment instruments, economic efficiency, market value, strategy, economic risks.

JEL classification: E22, F21, G23, H54, O11

Стаття надійшла: 01.08.2025

Стаття прийнята: 11.09.2025

Стаття опублікована: 31.10.2025